

III. DOCUMENTAR JURIDIC

REFLECȚII PRIVIND NECESITATEA UNOR MĂSURI DE APLICARE A REGULAMENTELOR ȘI DECIZIILOR CONSILIULUI UNIUNII EUROPENE ȘI A UNOR INSTRUMENTE DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT ÎN DOMENIUL OBLIGAȚIILOR DE ÎNTREȚINERE REGLEMENTATE PRIN LEGEA NR. 36/ 2012

Ioana Vida

Urmărirea interesului superior al copilului și protejarea familiei au determinat un set de măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente și decizii ale Consiliului Uniunii Europene, precum și a unor instrumente de drept internațional privat în domeniul obligațiilor de întreținere, concretizat în Legea nr. 36/ 2012¹. Această lege are ca obiect stabilirea unor reguli specifice în vederea facilitării aplicării unor regulamente și decizii ale Consiliului Uniunii Europene, precum și a unor instrumente de drept internațional privat în domeniul obligațiilor de întreținere, respectiv Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului², prin Decizia Consiliului nr. 2009/941/CE privind încheierea Protocolului de la Haga³ și Decizia Consiliului 2011/432/UE privind aprobarea de către UE a Convenției de la Haga pentru obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei⁴.

Introducerea acestor acte comunitare în dreptul intern român este urmarea firească a modificării Constituției României din anul 2003. Prin această modificare s-a stabilit că actele normative ale Uniunii Europene trebuie să fie transpuse în legislația românească. Aceeași dispoziție rezultă și din Legea nr. 24/2000⁵ privind normele de tehnică legislativă

în adoptarea actelor normative. În temeiul art. 6 alin. (1) al acestei legi proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile, care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Observăm faptul că Legea nr. 36/ 2012 îndrituiește Ministerul Justiției, în calitatea sa de autoritate centrală, să îndeplinească rolul de intermediar între autoritățile centrale din statele membre ale Uniunii Europene, cu cele internaționale și instanțele judecătorești, executorii judecătorești, avocații, notarii, mediatorii ș.a. pentru o bună cooperare și colaborare în aplicarea Regulamentului (CE) nr. 4/2009 și a Convenției de la Haga din 2007. Cu alte cuvinte, Ministerul Justiției se preocupă în mod direct atât de obținerea pensiei de întreținere în statele membre ale Uniunii Europene și în statele terțe contractante la Convenția de la Haga din 2007, cât și de obținerea pensiei de întreținere în România, prin primirea cererilor din străinătate sau obținerea pensiei de întreținere în România atunci când există/nu există un titlu executoriu străin sau efectele acestuia nu pot fi recunoscute în România. Actul normativ este structurat în două părți, stabilind atribuțiile Ministerului Justiției, instanțelor judecătorești și membrilor barourilor, care decurg din aplicarea de către România a Regulamentului nr. 4/2009 și a Convenției de la

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 183 din 21 martie 2012.

² Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 7 din 10 ianuarie 2009.

³ Publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 331 din 16 septembrie 2009.

⁴ Publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 192 din 22 iulie 2011.

⁵ Republicată în Monitorul Oficial al României nr. 260 din 21 aprilie 2010.

Haga din 2007, din două perspective: prima dintre acestea, cea de stat solicitat pentru obținerea pensiei de întreținere din România, iar cea de a doua, de stat solicitant pentru obținerea pensiei de întreținere din străinătate.

În primul caz, respectiv obținerea pensiei de întreținere în statele membre ale Uniunii Europene, Ministerul Justiției efectuează controlul de regularitate internațională și transmite în statele membre ale Uniunii Europene cererile de întreținere, însoțite de documentele justificative. Pentru aplicarea Regulamentului (CE) nr. 4/2009, Ministerul Justiției trebuie să completeze cererea de măsuri specifice conform Regulamentului, cererea de recunoaștere, de încuviințare a executării sau de executare a unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere, cererea în vederea obținerii sau modificării unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere și poate să îl asiste pe creditor sau pe debitor să completeze cererea de recunoaștere, de încuviințare a executării sau de executare a unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere ori cererea în vederea obținerii sau modificării unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere.

Remarcăm faptul că legea nu exclude posibilitatea ca partea interesată să se adreseze direct autorităților străine competente din statele membre ale Uniunii Europene pentru obținerea veniturilor cuvenite.

Legea stabilește autoritățile publice competente să elibereze, la cererea părții interesate, documentele justificative necesare recunoașterii și încuviințării executării plății de întreținere.

Astfel, prima instanță se pronunță pentru cazurile hotărârilor judecătorești pronunțate în România, pentru care se solicită recunoașterea și încuviințarea executării într-un alt stat membru al Uniunii Europene, în cazul hotărârilor judecătorești executorii pronunțate în România, respective în cazurile în care se solicită executarea în unul din statele membre ale Uniunii Europene, care are obligații în temeiul protocolului de la Haga din anul 2007.

Dacă se solicită recunoașterea și încuviințarea executării pe teritoriul unui alt stat

membru al Uniunii Europene a unui act autentic, executoriu, potrivit legii române sau în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene, care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din anul 2007, autoritatea emitentă a actelor respective poate pune în aplicare obligația de plată.

De asemenea, instanța română, care s-a pronunțat în condițiile legii, cu privire la încuviințarea unei tranzacții judiciare, poate interveni pentru recunoașterea și încuviințarea executării obligației de plată a întreținerii pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene sau pentru îndeplinirea obligațiilor asumate de statele membre ale Uniunii Europene asumate prin Protocolul de la Haga din anul 2007.

Evidențiem faptul că obligația de respectare a întreținerii cade, de asemenea, în competența primei instanțe, a autorității emitente a actului și a instanței judecătorești care a emis hotărârea judecătorească, tranzacția judiciară sau actul autentic și pentru care procedura de exequatur nu a fost eliminată în relația cu un stat membru al Uniunii Europene, care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din anul 2007.

În ceea ce privește obținerea pensiei de întreținere, Ministerul Justiției acționează ca autoritate centrală solicitantă, transmțătoare în relația cu statele terțe contractante la Convenția de la Haga din anul 2007. În virtutea acestei competențe, Ministerul Justiției poate certifica și transmite extrasul de hotărâre, emis în temeiul art. 25 alin. (3) lit. b) din Convenția de la Haga din anul 2007, documentul care atestă caracterul executoriu al hotărârii, emis în temeiul art. 25 alin. (1) lit. b) din Convenție și documentul care atestă comunicarea, emis în temeiul art. 25, alin. (1) lit. c) din Convenție.

Remarcăm faptul că pentru emiterea extrasului de hotărâre și tranzacție judiciară pentru care procedura de exequatur nu a fost eliminată, în condițiile art. 23 din Convenția de la Haga din anul 2007, în relația cu un stat terț contractant la Convenția de la Haga din anul 2007, rămân competente a se pronunța prima instanță și instanța emitentă a actului în cauză. În ceea ce privește emiterea certificatului care atestă caracterul executoriu al hotărârii,

tranzacției judiciare sau a actului autentic pentru care procedura de exequatur nu a fost eliminată, sunt competente prima instanță, autoritatea emitentă a actului respectiv și instanța care s-a pronunțat prin hotărâre judecătorească.

Cererile privind obținerea pensiei de întreținere în România se depun la Ministerul Justiției, care, la rândul său, le redirecționează la autoritățile competente să le soluționeze, respectiv baroului competent teritorial, Camerei Executorilor Judecătorești sau instanței judecătorești competente. Pentru soluționarea cererilor de măsuri specifice, având ca obiect localizarea sau facilitarea căutării de informații privind veniturile sau bunurile debitorului sau ale creditorului, Ministerul Justiției colaborează cu Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

Creditorii obligațiilor de întreținere care nu au împlinit 18 ani sau aflați în continuarea

studiilor, dar nu mai mult de 21 de ani, persoanele vulnerabile, definite prin art. 3 lit. f) din Convenția de la Haga beneficiază de ajutor public judiciar gratuit. Pentru aceste categorii de creditori obținerea dreptului de întreținere în România, atunci când nu există un titlu executoriu străin sau efectele acestuia nu pot fi recunoscute în România, se realizează prin cooperarea, expres stabilită de lege, dintre Ministerul Justiției și barou. Astfel, aceste persoane beneficiază de un avocat din oficiu care îi reprezintă și le apără interesele.

În concluzie, Legea 36/2012 încearcă să faciliteze procedura prin care obligația de întreținere se poate executa, astfel încât solidaritatea și îndatorirea de ordin moral și material între persoanele legate prin raporturi de rudenie, de căsătorie sau prin alte raporturi asimilate celor de rudenie să nu fie neglijată.

SCURTĂ PREZENTARE A ORDINULUI NR. 6.552 PENTRU APROBAREA METODOLOGIEI DIN 13 DECEMBRIE 2011 PRIVIND EVALUAREA, ASISTENȚA PSIHOEDUCAȚIONALĂ, ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI ORIENTAREA PROFESIONALĂ A COPIILOR, A ELEVILOR ȘI A TINERILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE DE SPECIALITATE

Cristina Vida

Pentru asigurarea interesului superior al elevilor și a tinerilor cu cerințe educaționale speciale a fost înființat serviciul de evaluare și orientare școlară și profesională (SEOSP) prin Ordinul pentru aprobarea Metodologiei din 13 decembrie 2011 privind evaluarea, asistența psihoeducațională, orientarea școlară și orientarea profesională a copiilor, a elevilor și a tinerilor cu cerințe educaționale de specialitate⁶.

Educația specială, propusă prin constituirea serviciului de evaluare și orientare școlară și profesională, presupune un ansamblu de procese de punere în aplicare a programelor, activităților de învățare și asistență complexă de recuperare-compensare adaptate persoanelor

care nu reușesc să atingă, temporar sau pe toata durata școlarizării, un nivel de dezvoltare corespunzător vârstei. Astfel, prin **școală specială** se înțelege unitatea de învățământ în care se asigură atât educație, cât și intervenție psihopedagogică de către profesori specializați persoanelor cu diferite tipuri și grade de dizabilități sau deficiențe. **Cerințele educaționale speciale** presupun acele necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate la particularitățile individuale ale unei anumite deficiențe/dizabilități sau tulburări/ dificultăți de învățare și asistență complexă, medicală, socială, educațională.

Metodologia distinge între **integrarea școlară**, care presupune procesul de adaptare a

⁶ Publicat în Monitorul Oficial al României nr. 45 din 19 ianuarie 2012